

Ogólne warunki ubezpieczenia autocasco dla klienta indywidualnego oraz małego lub średniego przedsiębiorcy

ustalone uchwałą Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej nr UZ/27/2011 z dnia 24 stycznia 2011 r.

Rozdział I.

Postanowienia ogólne

§ 1.

Ogólne warunki ubezpieczenia (zwane dalej OWU) autocasco (zwane dalej AC) dla klienta indywidualnego oraz małego lub średniego przedsiębiorcy, mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych przez Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółkę Akcyjną (zwaną dalej PZU SA) z osobami fizycznymi, osobami prawnymi i jednostkami organizacyjnymi niebędącymi osobami prawnymi, posiadającymi mniej niż 20 pojazdów, mogących stanowić przedmiot ubezpieczenia w rozumieniu OWU.

§ 2.

1. W porozumieniu z ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w OWU.
2. PZU SA zobowiązany jest przedstawić ubezpieczającemu różnicę między treścią umowy a OWU w formie pisemnej przed zawarciem umowy. W razie niedopełnienia tego obowiązku PZU SA nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla ubezpieczającego lub ubezpieczonego. Przepisu nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.

§ 3.

W sprawach nieuregulowanych w OWU mają zastosowanie odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.

Definicje pojęć

§ 4.

Przez pojęcia użyte w OWU rozumie się:

- 1) **awaria pojazdu** – każde wynikające z przyczyny wewnętrznej, nagłe i niespodziewane zatrzymanie funkcjonowania lub uszkodzenie elementu mechanicznego, elektronicznego, elektrycznego, pneumatycznego lub hydraulicznego pojazdu;
- 2) **jednostka organizacyjna PZU SA likwidująca szkodę** – jednostka organizacyjna PZU SA właściwa dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego lub ubezpieczonego, chyba że osoby te wskażą inne, uzasadnione okolicznościami miejsce likwidacji szkody;
- 3) **klient indywidualny** – osoba fizyczna nie prowadząca działalności gospodarczej lub osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą i ubezpieczająca pojazdy nie wykorzystywane do działalności gospodarczej;
- 4) **kradzież** – zabranie w celu przywłaszczenia pojazdu, jego części lub wyposażenia przez osobę niebędącą osobą uprawnioną do korzystania z pojazdu;
- 5) **mały lub średni przedsiębiorca** – posiadacz mniej niż 20 pojazdów, będący:

- a) osobą prawną,
 - b) jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną,
 - c) osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą i ubezpieczającą pojazdy wykorzystywane do działalności gospodarczej;
- 6) **odszkodowanie** – świadczenie pieniężne przysługujące od PZU SA ubezpieczonemu lub innej osobie uprawnionej z umowy ubezpieczenia w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego, ustalone według zasad określonych w OWU i umowie ubezpieczenia;
 - 7) **okres eksploatacji pojazdu** – okres liczony od daty pierwszej rejestracji pojazdu dokonanej w roku jego produkcji do pierwszego dnia okresu ubezpieczenia, a jeżeli:
 - a) pierwsza rejestracja nastąpiła w innym roku niż rok produkcji pojazdu, to okres eksploatacji liczony jest od 31 grudnia roku produkcji,
 - b) nie jest znana data pierwszej rejestracji pojazdu, to okres eksploatacji liczony jest od 31 maja roku produkcji pojazdu; dla celów ustalenia wysokości odszkodowania okres eksploatacji pojazdu liczony jest do dnia wypadku ubezpieczeniowego;
 - 8) **osoba uprawniona do korzystania z pojazdu**:
 - a) korzystający z pojazdu na podstawie umowy leasingu albo kredytobiorca, któremu bank oddał przewłaszczony pojazd do używania albo
 - b) inna niż określona w lit. a osoba, która faktycznie włada ubezpieczonym pojazdem za zgodą właściciela, w szczególności na podstawie umowy użyczenia, przechowania, komisu, w ramach stosunku pracy, albo
 - c) osoba, która faktycznie włada ubezpieczonym pojazdem za zgodą osoby, o której mowa w lit. a, albo lit. b albo
 - d) osoba, której osoba określona w lit. a, lit. b albo lit. c zezwoliła grzecznościowo na jednorazowe, krótkotrwałe skorzystanie z ubezpieczonego pojazdu;
 - 9) **polisa** – dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia;
 - 10) **pomieszczenie zamknięte** – pomieszczenie zamknięte na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy lub kłódkę wielozastawkową lub pomieszczenie zamknięte z wykorzystaniem atestowanego systemu zamykania elektromechanicznego, nie przeznaczone do przechowywania pojazdów stanowiących własność różnych właścicieli;
 - 11) **przywłaszczenie** – bezprawne włączenie pojazdu do swojego majątku lub wykonywanie wobec niego w inny sposób uprawnień właściciela przez osobę uprawnioną do korzystania z pojazdu, w szczególności odmowa zwrotu pojazdu na wezwanie jego właściciela w wyniku rozwiązania albo wygaśnięcia umowy uprawniającej do korzystania z pojazdu;
 - 12) **Sieć Naprawcza PZU** – grupa wyselekcjonowanych zakładów naprawczych (autoryzowanych, jak również niezależnych) współpracujących z PZU SA, w tym grupa zakładów współpracujących w zakresie realizacji świadczeń przysługujących na podstawie OWU w ramach opcji ubezpieczenia – „PZU Auto Non Stop”, o której mowa w § 10 ust. 2 pkt 1; wykaz zakładów Sieci Naprawczej PZU oraz zakładów Sieci Naprawczej PZU współpracujących w zakresie świadczeń „PZU Auto Non Stop” jest

- dostępny na stronie internetowej www.pzu.pl oraz w jednostkach organizacyjnych PZU SA;
- 13) **suma ubezpieczenia** – kwota stanowiąca górną granicę odpowiedzialności PZU SA za wszystkie szkody powstałe w okresie ubezpieczenia określona w umowie ubezpieczenia;
 - 14) **składka** – wynagrodzenie należne PZU SA z tytułu udzielonej ochrony ubezpieczeniowej;
 - 15) **szkoda całkowita** – uszkodzenie pojazdu w takim zakresie, że koszty naprawy ustalone według zasad określonych w § 22 ust. 8 pkt 3 przekraczają 70% wartości pojazdu;
 - 16) **szkoda częściowa** – szkoda inna niż szkoda całkowita, kradzieżowa lub eksploatacyjna;
 - 17) **szkoda eksploatacyjna** – szkoda powstała w wyniku zużycia, korozji, utlenienia lub zawilgocenia pojazdu, jego części lub wyposażenia, a także szkoda, do naprawienia której zobowiązany jest określony podmiot w ramach gwarancji lub rękojmi za wady pojazdu, jego części lub wyposażenia albo za wady naprawy pojazdu, jego części lub wyposażenia;
 - 18) **szkoda kradzieżowa** – kradzież pojazdu, jego części lub wyposażenia, lub uszkodzenie pojazdu w następstwie jego zabrania w celu krótkotrwałego użycia, kradzieży pojazdu, jego części lub wyposażenia;
 - 19) **ubezpieczający** – osoba zawierająca z PZU SA umowę ubezpieczenia (właściciel pojazdu zawierający umowę ubezpieczenia na własny rachunek albo inna osoba zawierająca umowę ubezpieczenia na rachunek właściciela pojazdu);
 - 20) **ubezpieczony** – właściciel pojazdu;
 - 21) **udział własny** – przewidziana w OWU lub w umowie ubezpieczenia, wyrażona procentowo w stosunku do sumy ubezpieczenia albo odszkodowania kwota pomniejszająca odszkodowanie, stanowiąca ryzyko własne ubezpieczonego; w przypadku udziału własnego wyrażonego procentowo w stosunku do odszkodowania podstawę obliczenia kwoty udziału własnego stanowi kwota odszkodowania przed pomniejszeniem jej o udział własny; w przypadku zbiegu udziałów własnych z różnych tytułów odszkodowanie pomniejsza się o każdy udział własny obliczony według powyższych zasad;
 - 22) **wartość pojazdu** – wartość pojazdu ustalana przez PZU SA na podstawie aktualnych na dzień ustalenia tej wartości notowań rynkowych cen pojazdu danej marki i typu, z uwzględnieniem jego roku produkcji, okresu eksploatacji, wyposażenia, przebiegu i stanu technicznego; notowania stanowiące podstawę ustalenia wartości pojazdu zawarte są w katalogu (informatorze) cen pojazdów wymienionym w umowie ubezpieczenia – w przypadku braku notowań rynkowych danego pojazdu wartość pojazdu ustala się metodą wyceny indywidualnej; w przypadku pojazdu fabrycznie nowego, którego nabycie jest potwierdzone fakturą zakupu, wartość pojazdu nie ulega zmianie dla celów danej umowy ubezpieczenia w okresie 6 miesięcy od daty wystawienia faktury; za **wartość pojazdu brutto** uważa się wartość pojazdu uwzględniającą naliczony przy jego nabyciu podatek VAT obliczony według stawki obowiązującej dla tego rodzaju pojazdów; za **wartość pojazdu netto** uważa się wartość pojazdu bez uwzględnienia naliczonego podatku VAT obliczonego według stawki obowiązującej dla tego rodzaju pojazdów;
 - 23) **wiek ubezpieczonego albo osoby uprawnionej do korzystania z pojazdu** – różnica lat pomiędzy rokiem kalendarzowym, na który przypada pierwszy dzień okresu ubezpieczenia i rokiem urodzenia ubezpieczonego albo osoby uprawnionej do korzystania z pojazdu;
 - 24) **włamanie** – pokonanie zabezpieczenia pojazdu przewidzianego w jego konstrukcji lub urządzenia zabezpieczającego przed kradzieżą, w celu dostania się do wnętrza pojazdu przez osobę nie będącą ubezpieczonym albo osobą uprawnioną do korzystania z pojazdu, bez zabrania pojazdu w celu krótkotrwałego użycia, kradzieży pojazdu, jego części lub wyposażenia;
 - 25) **wypadek ubezpieczeniowy** – zdarzenie, objęte zakresem ubezpieczenia określonym w OWU i umowie ubezpieczenia;
 - 26) **wyposażenie pojazdu** – sprzęt i urządzenia służące do utrzymania i używania pojazdu zgodnie z jego przeznaczeniem, a także bezpieczeństwu jazdy oraz zabezpieczeniu pojazdu przed kradzieżą;
 - 27) **zabezpieczenie przeciwkradzieżowe** – urządzenie lub system, trwale zamontowane w pojeździe, zabezpieczające pojazd przed kradzieżą; za zabezpieczenie przeciwkradzieżowe uznawane są:
 - a) urządzenie (system) zamontowane w procesie produkcji pojazdu, za wyjątkiem fabrycznej blokady kierownicy i systemu centralnego zamykania,
 - b) homologowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa urządzenie (system) zamontowane poza procesem produkcji pojazdu,
 - c) system specjalny, tj. urządzenie (system) zamontowane w procesie produkcji pojazdu lub homologowane urządzenie (system) zamontowane poza procesem produkcji pojazdu posiadające funkcję lokalizacji pojazdu o zasięgu działania nie mniejszym niż przyjęty w umowie ubezpieczenia zakres terytorialny; warunkiem uznania zabezpieczenia przeciwkradzieżowego za system specjalny jest zawarcie z podmiotem świadczącym usługi ochrony mienia (pojazdów) umowy zapewniającej monitoring pojazdu, jego poszukiwanie i odzyskiwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw Europy; zabezpieczenie przeciwkradzieżowe powinno zostać zamontowane w pojeździe przez producenta pojazdu lub podmiot profesjonalnie trudniący się montażem urządzeń zabezpieczających pojazdy przed kradzieżą oraz potwierdzone przez ten podmiot pisemnym zaświadczeniem; obowiązek ten nie dotyczy zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, o których mowa w lit. a.

Rozdział II.

Przedmiot ubezpieczenia

§ 5.

1. Z zastrzeżeniem ust. 2, przedmiotem ubezpieczenia są pojazdy wraz z wyposażeniem określonym w umowie ubezpieczenia:
 - 1) zarejestrowane w Rzeczypospolitej Polskiej stosownie do przepisów ustawy Prawo o ruchu drogowym;
 - 2) niezarejestrowane lecz podlegające rejestracji w Rzeczypospolitej Polskiej stosownie do przepisów ustawy Prawo o ruchu drogowym w przypadku, gdy ubezpieczający ma stałe miejsce zamieszkania lub siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 3) zarejestrowane w innym państwie, w którym PZU SA prowadzi działalność ubezpieczeniową, pod warunkiem, że prawo tego państwa zezwala na wybór prawa polskiego jako właściwego dla umowy ubezpieczenia;
 - 4) zarejestrowane w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, w którym PZU SA nie prowadzi działalności ubezpieczeniowej i nabyte w tym państwie, jeżeli mają być zarejestrowane w Rzeczypospolitej Polskiej, przy czym okres ubezpieczenia nie może w tym przypadku przekraczać 30 dni od dnia objęcia pojazdu w posiadanie przez jego nabywcę;
 - 5) inne pojazdy napędzane umieszczonym na nich silnikiem, zasilanym z własnego źródła energii.

2. Ubezpieczeniem nie są objęte:
 - 1) samochody osobowe, ciężarowe o nadwoziu osobowego lub inne o ładowności do 750 kg, wykorzystywane jako taksówki osobowe lub do zarobkowego przewozu osób;
 - 2) pojazdy wynajmowane zarobkowo w ramach działalności gospodarczej w zakresie wynajmu pojazdów;
 - 3) pojazdy udostępniane jako zastępcze na zasadach innych niż wynajem pojazdu;
 - 4) samochody osobowe, ciężarowe w nadwoziu osobowego lub ciężarowe o ładowności do 2 ton wykorzystywane do przewozu przesyłek kurierskich;
 - 5) pojazdy wykorzystywane do jazd interwencyjnych lub patrolowych w ramach działalności gospodarczej polegającej na ochronie osób lub mienia, chyba że zostaną ubezpieczone jako pojazdy o tym przeznaczeniu za zapłatą podwyższonej składki.
3. W porozumieniu z ubezpieczającym, ubezpieczeniem mogą być objęte pojazdy inne niż wymienione w ust. 1 i 2, z wyłączeniem pojazdów szynowych.

Rozdział III.

Zakres ubezpieczenia

Zakres podstawowy

§ 6.

1. Zakresem ubezpieczenia objęte są szkody polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie pojazdu, jego części lub wyposażenia wskutek wszelkich zdarzeń niezależnych od woli ubezpieczonego lub osoby uprawnionej do korzystania z pojazdu, z zastrzeżeniem § 8.
2. Jeżeli nie umówiono się inaczej, w umowie ubezpieczenia zastosowanie mają następujące udziały własne:
 - 1) jeżeli ubezpieczony lub osoba, o której mowa w § 4 pkt 8 lit. a, będąca klientem indywidualnym, na dzień rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej, jest w wieku poniżej 26 lat – 25% odszkodowania;
 - 2) w szkodach kradzieżowych, jeżeli w okresie 3 lat poprzedzających okres ubezpieczenia wypłacone zostało odszkodowanie za więcej niż jedną szkodę kradzieżową – 20% odszkodowania, z zastrzeżeniem § 11 ust. 9; jeżeli w dwunastomiesięcznych okresach poprzedzających okres ubezpieczenia nie wystąpiła szkoda kradzieżowa, udział własny zmniejszany jest o 10% za każdy bezszkodowy dwunastomiesięczny okres ubezpieczenia, aż do całkowitego odstąpienia od jego stosowania;
 - 3) w szkodach:
 - a) powstałych podczas kierowania pojazdem wykorzystywanym do nauki jazdy,
 - b) powstałych podczas jazd wyścigowych lub konkursowych oraz treningów do tych jazd,
 - c) kradzieżowych zaistniałych na terytorium Rosji, Białorusi, Ukrainy lub Mołdawii,
 - d) w pojazdach, o których mowa w § 5 ust. 2 – 10% odszkodowania.

§ 7.

1. W zakresie przyjętym w umowie ubezpieczenia ubezpieczeniem objęte są szkody powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw Europy oraz Algierii, Iranu, Iraku, Maroka, Izraela i Tunezji, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Jeżeli nie umówiono się inaczej, zakresem ubezpieczenia nie są objęte szkody kradzieżowe powstałe na terytorium Rosji, Białorusi, Ukrainy lub Mołdawii.

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 8.

1. Ubezpieczeniem nie są objęte szkody:
 - 1) których wartość brutto nie przekracza (franszyza integralna):
 - a) 500 zł w przypadku samochodów osobowych lub samochodów ciężarowych o ładowności do 2 ton albo
 - b) 1% sumy ubezpieczenia, nie mniej jednak niż 500 zł w przypadku pozostałych pojazdów, chyba że w umowie ubezpieczenia przyjęto inną wysokość franszyzy integralnej; ograniczenie to nie dotyczy szkód polegających na uszkodzeniu wnętrza pojazdu przez osoby, których przewóz wymagany był potrzebą udzielenia pomocy medycznej;
 - 2) spowodowane umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez ubezpieczonego, lub osobę uprawnioną do korzystania z pojazdu, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności, lub spowodowane umyślnie przez osobę, z którą ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym;
 - 3) powstałe podczas kierowania pojazdem przez ubezpieczonego, osobę uprawnioną do korzystania z pojazdu lub osobę, z którą ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym:
 - a) w stanie nietrzeźwości albo w stanie po użyciu alkoholu lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii, chyba że nie miało to wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego lub
 - b) nie posiadającego uprawnień do kierowania ubezpieczonym pojazdem, wymaganych prawem kraju zajścia wypadku ubezpieczeniowego chyba że nie miało to wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego;
 - 4) powstałe podczas kierowania pojazdem niezarejestrowanym lub pojazdem nie posiadającym ważnego dowodu rejestracyjnego lub ważnego badania technicznego – jeżeli w odniesieniu do tego pojazdu obowiązuje wymóg rejestracji lub dokonywania okresowych badań technicznych, a stan techniczny pojazdu miał wpływ na zajście wypadku ubezpieczeniowego;
 - 5) spowodowane działaniami wojennymi, a także powstałe w czasie używania pojazdu w związku z określonymi w przepisach prawa obowiązkowymi świadczeniami na rzecz wojska lub innych podmiotów, a także szkody zaistniałe w pojazdach czynnie uczestniczących w akcjach protestacyjnych, blokadach dróg lub innych podobnych zdarzeniach;
 - 6) powstałe podczas używania pojazdu jako narzędzia przestępstwa przez ubezpieczonego, osobę uprawnioną do korzystania z pojazdu lub osobę, z którą ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym;
 - 7) eksploatacyjne;
 - 8) powstałe w następstwie użytkowania pojazdu niezgodnie z jego przeznaczeniem, a także zaistniałe wskutek niewłaściwego załadowania lub przewożenia ładunku lub bagażu;
 - 9) kradzieżowe, jeżeli:
 - a) kierujący wysiadł z pojazdu, pozostawiając wewnątrz kluczyk lub sterownik służący do otwarcia lub uruchomienia pojazdu (lub oba te urządzenia) bez ich zabezpieczenia przed możliwością uruchomienia pojazdu przy ich pomocy przez osobę niepowołaną lub
 - b) po opuszczeniu pojazdu i pozostawieniu go bez nadzoru kierującego lub pasażerów, pozostawiono w pojeździe lub nie dokonano zabezpieczenia poza pojazdem dokumentów pojazdu (dowodu rejestracyjnego lub karty pojazdu) lub kluczyka lub sterownika, służących do otwarcia lub urucho-

- mienia pojazdu lub zabezpieczeń przeciwkradzieżowych (lub łącznie wszystkich tych dokumentów i urządzeń) lub
- c) po opuszczeniu pojazdu i pozostawieniu go bez nadzoru kierującego lub pasażerów, nie dokonano zabezpieczenia pojazdu w sposób przewidziany w jego konstrukcji i nie uruchomiono wszystkich zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, które były wymagane przy zawarciu umowy, chyba że kradzieży dokonano z pomieszczenia zamkniętego; wyłączenia odpowiedzialności, o których mowa w lit. a, lit. b lub lit. c nie mają zastosowania, jeżeli spełnienie określonych w nich warunków było uniemożliwione uprzednim użyciem przemocy lub groźby natychmiastowego jej użycia przez sprawcę kradzieży albo zaboru pojazdu;
- 10) powstałe wskutek przywłaszczenia pojazdu lub polegające na kradzieży pojazdu, która miała miejsce w okresie tego przywłaszczenia;
 - 11) w radioodtwarzaczu, jeżeli po opuszczeniu pojazdu i pozostawieniu go bez nadzoru kierującego lub pasażerów, pozostawiono w pojeździe wyjmowany odbiornik lub panel radioodtwarzacza;
 - 12) powstałe w wyposażeniu pojazdu nie określonym w umowie ubezpieczenia;
 - 13) powstałe wskutek włamania, gdy nie dokonano zabezpieczenia pojazdu w sposób przewidziany w jego konstrukcji oraz nie uruchomiono wszystkich zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, które były wymagane przy zawarciu umowy;
 - 14) polegające na awarii pojazdu;
 - 15) kradzieżowe lub powstałe wskutek włamania, jeżeli z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa ubezpieczonego lub osoby uprawnionej do korzystania z pojazdu, pojazd nie spełniał w chwili zajścia wypadku ubezpieczeniowego wymagań co do zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, które były wymagane przy zawarciu umowy ubezpieczenia, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.
2. Jeżeli nie umówiono się inaczej, ubezpieczeniem nie są objęte również szkody, o których mowa w § 10 ust. 1 pkt 2.
 3. Zmiana wyposażenia ubezpieczonego pojazdu w trakcie trwania umowy ubezpieczenia wymaga powiadomienia PZU SA pod rygorem odmowy wypłaty odszkodowania z tytułu szkód powstałych w tym wyposażeniu.
 4. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za wszelkie koszty świadczeń przewidzianych w opcji „PZU Auto Non Stop”, o których mowa w § 10 ust. 2 pkt 1 lub za koszty holowania pojazdu uszkodzonego za granicą Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w § 23 ust. 5, poniesione bez uprzedniej zgody PZU SA, chyba że:
 - 1) powiadomienie PZU SA w sposób określony w § 32 było niemożliwe:
 - a) z przyczyn niezależnych od ubezpieczającego, ubezpieczonego, osoby uprawnionej do korzystania z pojazdu lub osoby występującej w imieniu którejkolwiek z tych osób, lub
 - b) z powodu doznania urazu ciała lub nagłego zachorowania ubezpieczonego lub osoby uprawnionej do korzystania z pojazdu, lub
 - 2) zdarzenie miało miejsce na autostradzie, a ubezpieczonemu lub osobie uprawnionej do korzystania z pojazdu pomocy udzieliły specjalne służby drogowe.

Zmniejszenia zakresu ubezpieczenia

§ 9.

Z zastrzeżeniem § 8, za odpowiednio zmniejszoną składkę, umowa ubezpieczenia może być zawarta:

- 1) z zastosowaniem udziału własnego w wysokości 10% albo 20% odszkodowania;
- 2) z wyłączeniem odpowiedzialności PZU SA za szkody o wartości brutto nie przekraczającej 5% albo 10% sumy ubezpieczenia określonej w umowie (franszyza integralna) pod warunkiem, że ustalone w ten sposób wyłączenie odpowiedzialności przewyższy wyłączenie odpowiedzialności, o którym mowa w § 8 ust. 1 pkt 1.

Rozszerzenia zakresu ubezpieczenia

§ 10.

1. Za opłatą dodatkowej składki umowa ubezpieczenia:
 - 1) może zostać zawarta z zastosowaniem:
 - a) wariantu serwisowego, o którym mowa w § 22 ust. 3 pkt 1, w przypadku pojazdów powyżej trzeciego roku eksploatacji;
 - b) stałej wartości pojazdu w całym okresie ubezpieczenia oraz bez pomniejszania sumy ubezpieczenia o każde wypłacone odszkodowanie;
 - 2) z zastrzeżeniem § 8, może obejmować:
 - a) szkody powstałe podczas kierowania pojazdem wykorzystywanym do nauki jazdy,
 - b) szkody powstałe podczas jazd wyścigowych lub konkursowych oraz treningów do tych jazd,
 - c) szkody kradzieżowe zaistniałe na terytorium Rosji, Białorusi, Ukrainy lub Mołdawii.
2. Za opłatą dodatkowej składki umowa ubezpieczenia może obejmować dodatkowo:
 - 1) w przypadku umów, których przedmiotem są samochody osobowe lub ciężarowe w nadwoziu osobowego – opcję „**PZU Auto Non Stop**”, tj. pakiet świadczeń przysługujących w przypadku powstania szkody objętej zakresem ubezpieczenia, obejmujący:
 - a) organizację oraz pokrycie przez PZU SA kosztów odbioru ubezpieczonego pojazdu od ubezpieczonego lub osoby uprawnionej do korzystania z pojazdu oraz dostarczenia tego pojazdu do wybranego przez ubezpieczonego zakładu Sieci Naprawczej PZU współpracującego w zakresie świadczeń „PZU Auto Non Stop”,
 - b) organizację przez PZU SA naprawy ubezpieczonego pojazdu w zakładzie o którym mowa w lit. a,
 - c) organizację oraz pokrycie przez PZU SA kosztów wynajmu pojazdu zastępczego, na czas naprawy ubezpieczonego pojazdu w zakładzie, o którym mowa w lit. a, wraz z podstawieniem pojazdu zastępczego do miejsca wskazanego przez ubezpieczonego lub osobę uprawnioną do korzystania z pojazdu oraz odbiorem pojazdu zastępczego z zakładu, o którym mowa w lit. a, w którym naprawiany był ubezpieczony pojazd; jeżeli z jakiegokolwiek powodu pojazd nie będzie naprawiany (np. ubezpieczony zrezygnuje z naprawy lub ma miejsce szkoda całkowita), PZU SA pokrywa koszty wynajmu pojazdu zastępczego w okresie nie dłuższym niż do trzech dni po dokonaniu oględzin i sporządzeniu powypadkowej kalkulacji kosztów naprawy pojazdu; jeżeli ubezpieczony pojazd nie zostanie w tym czasie dostarczony do zakładu Sieci Naprawczej PZU współpracującego w zakresie świadczeń „PZU Auto Non Stop”, ubezpieczony we własnym zakresie zwraca pojazd zastępczy do wypożyczalni; PZU SA zapewnia pojazd zastępczy klasyfikowany w tym samym segmencie rynkowym co ubezpieczony pojazd, jednak nie wyższym niż C, przy czym PZU SA nie gwarantuje, że pojazd zastępczy będzie tak samo wyposażony, jak pojazd ubezpieczony;

świadczenia objęte opcją „PZU Auto Non Stop”, realizowane są wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; koszty tych świadczeń nie pomniejszają sumy ubezpieczenia;

2) w przypadku umów, których przedmiotem są pojazdy inne niż samochody osobowe lub ciężarowe w nadwoziu osobowego – opcję „PZU Auto Hol”, tj. pakiet świadczeń przysługujących w przypadku powstania szkody objętej zakresem ubezpieczenia, obejmujący:

a) zwrot udokumentowanych kosztów holowania pojazdu z miejsca zdarzenia ponad limit określony w § 25 ust. 2,

b) zwrot udokumentowanych kosztów korzystania z pojazdu zastępczego o zbliżonych parametrach technicznych do ubezpieczonego pojazdu w uzasadnionym technologicznie okresie wykonywania naprawy pojazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; jeżeli z jakiegokolwiek powodu pojazd nie będzie naprawiany (np. ubezpieczony zrezygnuje z naprawy lub w przypadku szkody całkowitej), PZU SA pokrywa koszty wynajmu pojazdu zastępczego w okresie nie dłuższym niż do trzech dni po dokonaniu oględzin i sporządzeniu powypadkowej kalkulacji kosztów naprawy pojazdu.

PZU SA zwraca koszty, o których mowa w lit. a lub lit. b, do wysokości dodatkowego limitu odpowiedzialności określonego w umowie ubezpieczenia, przy czym limit ten ulega pomniejszeniu o kwotę każdorazowego zwrotu tych kosztów.

Rozdział IV.

Umowa ubezpieczenia

Zawarcie umowy

§ 11.

1. Zawarcie umowy ubezpieczenia następuje na wniosek ubezpieczającego, po uprzedniej identyfikacji pojazdu wraz z wyposażeniem i dokonaniu przez PZU SA indywidualnej oceny ryzyka.
2. Umowa ubezpieczenia zawierana jest w formie pisemnej na podstawie danych zgłaszanych przez ubezpieczającego. PZU SA może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od udokumentowania tych danych.
3. PZU SA uzależnia zawarcie umowy ubezpieczenia od zabezpieczenia pojazdu w następujący sposób:
 - 1) samochody osobowe, ciężarowe w nadwoziu osobowego i inne ciężarowe o ładowności do 750 kg o wartości brutto w dniu zawarcia umowy:
 - a) do 50.000 zł – jedno zabezpieczenie przeciwkradzieżowe,
 - b) powyżej 50.000 zł do 200.000 zł – dwa zabezpieczenia przeciwkradzieżowe,
 - c) powyżej 200.000 zł – trzy zabezpieczenia przeciwkradzieżowe albo dwa zabezpieczenia przeciwkradzieżowe, jeżeli jedno z nich jest systemem specjalnym; w przypadku systemu specjalnego warunkiem zawarcia umowy ubezpieczenia jest także zawarcie umowy o świadczenie usługi monitoringu, poszukiwania i odzyskiwania pojazdu oraz przedłożenie do wglądu PZU SA dowodu opłaty abonamentu za okres, w którym przypada dzień zawarcia umowy ubezpieczenia;
 - 2) motocykle, motorowery, quady i pozostałe pojazdy samochodowe – jedno zabezpieczenie przeciwkradzieżowe.
4. W przypadku kontynuacji ubezpieczenia tego samego pojazdu w PZU SA, wymagania co do zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, o których mowa w ust. 3, mogą być określone odmiennie, w zależności od indywidualnej oceny ryzyka.
5. PZU SA może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od potwierdzenia sprawności zabezpieczenia przeciwkradzieżowego

przez podmiot profesjonalnie trudniący się montażem lub serwisowaniem zabezpieczeń przeciwkradzieżowych.

6. Umowę ubezpieczenia zawiera się:
 - 1) w przypadku pojazdów do trzeciego roku eksploatacji – w wariantcie serwisowym, o którym mowa w § 22 ust. 3 pkt 1;
 - 2) w przypadku pojazdów powyżej trzeciego roku eksploatacji – w wariantcie optymalnym, o którym mowa w § 22 ust. 3 pkt 2, z zastrzeżeniem postanowienia ust. 7.
7. Za opłatą dodatkowej składki w przypadku pojazdu powyżej trzeciego roku eksploatacji umowa ubezpieczenia może zostać zawarta w wariantcie serwisowym, o którym mowa w § 22 ust. 3 pkt 1.
8. Umowa ubezpieczenia może być zawarta z zastosowaniem zmniejszonego zakresu ubezpieczenia, o którym mowa w § 9 lub rozszerzeniem zakresu ubezpieczenia, o którym mowa w § 10.
9. Jeżeli liczba szkód kradzieżowych w okresie trzech lat poprzedzających zawarcie umowy ubezpieczenia przekracza trzy, warunki ubezpieczenia, w szczególności wysokość udziału własnego, o którym mowa w § 6 ust. 2 pkt 2, ustalane są po dokonaniu indywidualnej oceny ryzyka.

§ 12.

1. Określona w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia powinna odpowiadać wartości pojazdu brutto. W porozumieniu z ubezpieczającym suma ubezpieczenia może odpowiadać wartości pojazdu netto, jeżeli ubezpieczonemu przysługuje prawo do odliczenia w całości lub w części podatku VAT naliczonego przy nabyciu ubezpieczonego pojazdu.
2. Jeżeli nie umówiono się inaczej, suma ubezpieczenia ulega pomniejszeniu o każde wypłacone odszkodowanie.

§ 13.

1. Zawarcie umowy ubezpieczenia PZU SA potwierdza dokumentem ubezpieczenia (polisą).
2. Umowę ubezpieczenia zawiera się na okres 12 miesięcy albo na okres krótszy (ubezpieczenie krótkoterminowe).
3. Ubezpieczający zobowiązany jest podać do wiadomości PZU SA wszystkie znane sobie okoliczności, o które PZU SA zapytywał przed zawarciem umowy ubezpieczenia. Jeżeli ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez PZU SA umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
4. W czasie trwania umowy ubezpieczenia ubezpieczający zobowiązany jest zawiadomić PZU SA o zmianie okoliczności, o których mowa w ust. 3, niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
5. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ust. 3 i 4 spoczywają zarówno na ubezpieczającym, jak i na ubezpieczonym, chyba że ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
6. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 3–5 nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ust. 3–5 doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
7. W razie zbycia pojazdu prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na jego nabywcę.
8. Przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia na dotychczasowego posiadacza będącego osobą, o której mowa w § 4 pkt 8 lit. a nie wymaga zgody PZU SA. W takim przypadku zbywca lub nabywca pojazdu najpóźniej w dniu jego zbycia zobowiązany jest zawiadomić PZU SA o fakcie przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia, dostarczając do PZU SA dokument

potwierdzający przeniesienie tych praw. PZU SA potwierdza przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia na nabywcę pojazdu w formie pisemnej.

9. Przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia na osoby inne niż wskazane w ust. 8 wymaga zgody PZU SA.
10. W razie przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia, na nabywcę pojazdu przechodzą także obowiązki, które ciążyły na zbywcy, chyba że strony za zgodą PZU SA ułożyły się inaczej. Pomimo tego przejścia obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia własności pojazdu na nabywcę.
11. Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę pojazdu, ochrona ubezpieczeniowa wygasa z chwilą przejścia własności pojazdu na nabywcę.
12. Postanowień ust. 7–11 nie stosuje się przy przenoszeniu wiarygodności, jakie powstały lub mogą powstać wskutek zajścia przewidzianego w umowie wypadku.
13. W przypadku, o którym mowa w § 5 ust. 1 pkt 4 umowa ubezpieczenia może być zawarta na okres 12 miesięcy, pod warunkiem rozwiązującym niedokonania rejestracji pojazdu w Rzeczypospolitej Polskiej najpóźniej w terminie 30 dni od dnia objęcia pojazdu w posiadanie. W przypadku niedokonania rejestracji pojazdu w Rzeczypospolitej Polskiej w wyżej wymienionym terminie umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu z upływem tego terminu.

Początek i koniec odpowiedzialności

§ 14.

Jeżeli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność PZU SA rozpoczyna się od dnia następnego po zawarciu umowy ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty.

§ 15.

Ochrona ubezpieczeniowa wygasa:

- 1) z upływem okresu ubezpieczenia określonego w umowie ubezpieczenia;
- 2) z dniem wypłaty odszkodowania za szkodę polegającą na całkowitym zniszczeniu lub utracie pojazdu;
- 3) z dniem wyczerpania sumy ubezpieczenia określonej w umowie ubezpieczenia wskutek wypłaty odszkodowania lub odszkodowań;
- 4) z dniem doręczenia ubezpieczającemu oświadczenia PZU SA o wypowiedzeniu umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, gdy PZU SA ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie;
- 5) z upływem 7 dni od dnia otrzymania przez ubezpieczającego wezwania do zapłaty kolejnej raty składki wysłanego po upływie jej płatności z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania spowoduje ustanie odpowiedzialności;
- 6) z dniem doręczenia oświadczenia drugiej stronie o wypowiedzeniu umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, o którym mowa w § 17 ust. 8;
- 7) z chwilą przeniesienia własności pojazdu, chyba że wraz z przeniesieniem własności pojazdu na nabywcę zostały przeniesione prawa z umowy ubezpieczenia na zasadach określonych w § 13 ust. 8–11;
- 8) z upływem 30 dni od dnia objęcia pojazdu w posiadanie i niedokonania rejestracji pojazdu w Rzeczypospolitej Polskiej w wyżej wymienionym terminie w przypadku umowy, o której mowa w § 13 ust. 13;
- 9) z dniem odstąpienia od umowy ubezpieczenia;

10) z dniem udokumentowania trwałej i zupełnej utraty pojazdu w innych okolicznościach niż określone w pkt 2.

§ 16.

Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy ubezpieczający jest przedsiębiorcą, w terminie 7 dni, od dnia zawarcia umowy. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia ubezpieczającego z obowiązku opłacenia składki za okres, w jakim PZU SA udzielał ochrony ubezpieczeniowej.

Rozdział V.

Składka

§ 17.

1. Składkę ustala się w zależności od czasu trwania odpowiedzialności PZU SA, sumy ubezpieczenia, rodzaju, marki i modelu pojazdu, przeznaczenia pojazdu, strefy regionalnej, zakresu i okresu ubezpieczenia oraz od zniżek i zwyczaj, o których mowa w § 18.
2. Składkę ustala się według taryfy obowiązującej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia.
3. Zapłata składki następuje przy zawieraniu umowy ubezpieczenia, chyba że w umowie ubezpieczenia określono inny termin opłacenia składki.
4. Zapłata składki następuje w formie gotówkowej albo w porozumieniu z PZU SA w formie bezgotówkowej.
5. Jeżeli zapłata składki albo raty składki dokonywana jest w formie przelewu bankowego lub przekazu pocztowego, za datę zapłaty składki uważa się dzień uznania rachunku PZU SA pełną, wymagalną kwotą określoną w umowie ubezpieczenia.
6. Dopuszcza się możliwość zapłaty składki za 12-miesięczny okres ubezpieczenia w dwóch albo czterech ratach. Terminy płatności rat ustala się w równych okresach liczonych od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia. Terminy płatności oraz wysokość rat składki określa się w dokumencie ubezpieczenia.
7. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego, jeżeli odszkodowanie lub suma tego odszkodowania i odszkodowań dotąd wypłaconych powoduje wyczerpanie sumy ubezpieczenia, raty składki, których termin płatności przypada po dniu wypłaty odszkodowania, stają się natychmiast wymagalne i płatne w dniu wypłaty odszkodowania.
8. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.
9. Jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony podał do wiadomości PZU SA nieprawdziwe dane mające wpływ na wysokość składki, ubezpieczający zobowiązany jest do dopłaty składki wynikającej z różnicy pomiędzy składką, jaka należałaby się PZU SA gdyby podano dane prawdziwe a składką przyjętą w umowie ubezpieczenia. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego roszczenie PZU SA o dopłatę różnicy składki staje się natychmiast wymagalne i płatne najpóźniej w dniu wypłaty odszkodowania.

Zniżki i zwyczaj składki

§ 18.

1. Określony w ust. 2–11 system zniżek i zwyczaj składki (system bonus-malus) zależy od przebiegu ubezpieczenia ubezpieczone-

- go, stosuje się w umowach ubezpieczenia zawieranych na rzecz klientów indywidualnych i małych lub średnich przedsiębiorców, o których mowa w § 4 pkt 5 lit. c, z zastrzeżeniem postanowień ust. 12–15, chyba że w przypadku pojazdów do trzeciego roku eksploatacji w umowie ubezpieczenia określono inaczej.
- Wynikającą z zastosowania systemu bonus-malus wysokość zniżki lub wyższości składki ustala się na pierwszy dzień okresu ubezpieczenia.
 - Po 12 miesiącach bezszkodowego przebiegu ubezpieczenia następuje przemieszczenie o jedną klasę bonus-malus w dół tabeli. Po każdej szkodzie, za którą wypłacono odszkodowanie, z wyjątkiem szkód kradzieżowych i szkód polegających na uszkodzeniu wnętrza pojazdu przez osoby, których przewóz wymagany był potrzebą udzielenia pomocy medycznej, następuje przemieszczenie o dwie klasy bonus-malus w górę tabeli, najwyżej do klasy 1B.

Tabela bonus-malus

klasa bonus-malus	% składki	Stawka/okres bezszkodowego przebiegu ubezpieczenia	przemieszczenie w klasach bonus-malus po każdej szkodzie, za którą wypłacono odszkodowanie
1B	200	IV stawka zastrzona	1B
1A	150	III stawka zastrzona	1B
1	130	II stawka zastrzona	1B
2	115	I stawka zastrzona	1A
3	100	stawka podstawowa	1
4	90	1 rok	2
5	80	2 lata	3
6	75	3 lata	4
7	70	4 lata	5
8	60	5 lat	6
9	50	6 lat	7
10	45	7 lat	8
11	40	8 lat	9

- W przypadku, gdy umowę ubezpieczenia na rzecz ubezpieczonego nie będącego osobą fizyczną zawiera ubezpieczający będący osobą, o której mowa w § 4 pkt 8 lit. a, na wniosek ubezpieczającego PZU SA stosuje odpowiednio postanowienia niniejszego paragrafu zależnie od jego przebiegu ubezpieczenia.
- Ubezpieczony posiadający klasę bonus-malus od 4 do 10 zachowuje uprawnienie do zniżki składki, jeżeli okres przerwy w ubezpieczeniu pojazdu nie jest dłuższy niż 5 lat, z tym że okres przerwy w ubezpieczeniu powyżej 12 miesięcy powoduje zmniejszenie uprawnień określonych w ust. 1 poprzez przemieszczenie o jedną klasę bonus-malus w górę za każdy pełny okres 12 miesięcy przerwy w ubezpieczeniu – maksymalnie do stawki podstawowej.
- Ubezpieczony posiadający 11 klasę bonus-malus, zachowuje nabyte uprawnienia do zniżki składki, jeżeli okres przerwy w ubezpieczeniu pojazdu nie jest dłuższy niż 5 lat. Po przerwie w ubezpieczeniu wynoszącej powyżej 5 lat ubezpieczony zachowuje uprawnienia do 25% zniżki (6 klasa bonus-malus). Kolejny okres przerwy w ubezpieczeniu powyżej 12 miesięcy powoduje zmniejszenie uprawnień ubezpieczonego poprzez

przemieszczenie o jedną klasę taryfową za każdy pełny okres 12 miesięcy przerwy w ubezpieczeniu, aż do stawki podstawowej (3 klasa bonus-malus).

- PZU SA przy ustalaniu składki może uwzględnić faktyczny dotychczasowy przebieg ubezpieczenia u innego ubezpieczyciela lub przebieg ubezpieczenia w okresie, gdy ubezpieczający był posiadaczem pojazdu jako korzystający w ramach umowy leasingu lub kredytobiorca, któremu bank oddał przewłaszczonego pojazd do używania, a umowa ubezpieczenia była zawarta przez właściciela pojazdu nie będącego osobą fizyczną, o ile spełnione zostaną określone przez PZU SA warunki lub w umowie ubezpieczenia zostanie złożone oświadczenie o dotychczasowym przebiegu ubezpieczenia.
- System zniżek i wyższości składki, określony w ust. 1, stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych na 12 miesięczny okres ubezpieczenia.
- Uprawnienia do zniżki lub wyższości składki, określonej w ust. 1, przysługują w ubezpieczeniu wszystkich pojazdów w PZU SA. Zasada ta ma zastosowanie odpowiednio przy utracie uprawnień do zniżki składki oraz do obowiązku zastosowania wyższości składki, w tym znaczeniu, że utrata uprawnień do zniżki składki albo zaostrożenie składki w odniesieniu do jednego pojazdu, skutkuje utratą uprawnień do zniżki składki albo zastosowaniem wyższości składki w ubezpieczeniu wszystkich pozostałych pojazdów.
- Przy nabywaniu uprawnień do zniżek, określonych w ust. 1, przy ubezpieczaniu pojazdu, o którym mowa w § 5 ust. 1 nie uwzględnia się przebiegu ubezpieczenia pojazdu, o którym mowa w § 5 ust. 3.
- Przy nabywaniu uprawnień do zniżek, określonych w ust. 1 lub 16, uwzględnia się przebieg ubezpieczenia w ubezpieczeniu minicasco (MC) w PZU SA, przy czym wypłata odszkodowania za szkody w MC nie ma wpływu na przebieg ubezpieczenia w AC.
- W umowach ubezpieczenia zawieranych z małymi lub średnimi przedsiębiorcami stosuje się zasady zniżek i wyższości składki zależnie od przebiegu ubezpieczenia, określone w ust. 13–16.
- Jeżeli liczba pojazdów należących do małego lub średniego przedsiębiorcy, o którym mowa w § 4 pkt 5 lit. c, ubezpieczanych w zakresie AC wynosi:
 - nie więcej niż 2 – stosuje się system bonus-malus, o którym mowa w ust. 1;
 - od 3 do 5 – istnieje możliwość dokonania wyboru:
 - korzystania z systemu bonus-malus, o którym mowa w ust. 1–11 albo
 - korzystania ze zniżek lub wyższości określonych w ust. 16 (system WIS);
 - więcej niż 5 a mniej niż 20 – stosuje się zniżki lub wyższości określone w ust. 16 (system WIS).
- Jeżeli ubezpieczony, będący małym lub średnim przedsiębiorcą, o którym mowa w § 4 pkt 5 lit. c ubezpiecza pojazdy nie wykorzystywane do działalności gospodarczej, klasa bonus-malus na te pojazdy ustalana jest oddzielnie od klasy bonus-malus, o której mowa w ust. 15.
- W przypadkach określonych w ust. 13 pkt 1 i pkt 2 lit. a określa się jedną klasę bonus-malus dla wszystkich ubezpieczonych w PZU SA pojazdów wykorzystywanych do działalności gospodarczej.
- W odniesieniu do ubezpieczonych, o których mowa w § 4 pkt 5 lit. a i lit. b oraz w ust. 13 pkt 2 lit. b i pkt 3 ma zastosowanie poniższa tabela zniżek lub wyższości składki (system WIS), chyba że w przypadku pojazdów do trzeciego roku eksploatacji w umowie ubezpieczenia określono inaczej:

WIS		liczba pojazdów ubezpieczonych w zakresie AC wykorzystywanych do działalności gospodarczej z dnia zawarcia umowy																		
		1-3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	od 20	
Liczba szkód z AC, za które wypłacono odszkodowanie w ostatnich 24 miesiącach, z wyjątkiem szkód kradzieżowych i szkód polegających na uszkodzeniu wnętrza pojazdu przez osoby, których przewóz wymagany był potrzebą udzielenia pomocy medycznej	0	-50%	-50%	-50%	-50%	-50%	-50%	-50%	-50%	-50%	-50%	-50%	-50%	-50%	-50%	-50%	-50%	-50%	-50%	
	1	-40%	-40%	-45%	-45%	-45%	-45%	-45%	-45%	-45%	-47%	-47%	-47%	-47%	-47%	-47%	-47%	-47%	-47%	
	2	-30%	-30%	-30%	-35%	-35%	-35%	-40%	-40%	-40%	-40%	-40%	-45%	-45%	-45%	-45%	-45%	-45%	-47%	
	3	0%	0%	-10%	-10%	-20%	-20%	-30%	-30%	-30%	-35%	-35%	-35%	-35%	-35%	-35%	-35%	-35%	-45%	
	4	20%	20%	20%	0%	0%	-20%	-20%	-20%	-20%	-20%	-20%	-30%	-30%	-30%	-30%	-30%	-30%	-35%	
	5	100%	100%	50%	50%	50%	20%	0%	-20%	-20%	-20%	-20%	-20%	-20%	-20%	-30%	-30%	-30%	-35%	
	6-10	100%	100%	100%	100%	100%	50%	50%	20%	20%	0%	0%	0%	0%	0%	-20%	-20%	-20%	-20%	
	11-15	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	50%	50%	50%	20%	20%	20%	20%	20%	
	od 16	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	

W przypadku ubezpieczonych:

- 1) ubezpieczających pojazdy po raz pierwszy albo ubezpieczających pojazdy krócej niż 24 miesiące, pod warunkiem braku szkód, za które wypłacono odszkodowanie w tym okresie – nie stosuje się zniżki ani zwwyżki składki,
 - 2) ubezpieczających pojazdy krócej niż 24 miesiące, którym wypłacono odszkodowanie za szkody w tym okresie – ma zastosowanie zwwyżka składki w wysokości 20%, niezależnie od liczby szkód,
 - 3) mających nieustalony przebieg ubezpieczenia – ma zastosowanie zwwyżka składki w wysokości 20%.
17. W umowach ubezpieczenia niezależnie od uregulowań, o których mowa w ust. 1–16 stosuje się następujące kryteria zniżek i zwwyżek składki:
- 1) w przypadku ubezpieczenia pojazdu do trzeciego roku eksploatacji:
 - a) zniżki składki zależą od zamontowania w pojeździe systemu specjalnego lub uznanego przez PZU SA urządzenia zwiększającego bezpieczeństwo jazdy;
 - b) zwwyżki składki zależą od zniesienia udziału własnego z tytułu wieku ubezpieczonego lub osoby uprawnionej do korzystania z pojazdu, sposobu zapłaty składki, zawarcia umowy leasingu pojazdu, prowadzenia działalności gospodarczej oraz liczby i rodzaju pojazdów, zawarcia umowy ubezpieczenia AC w sprzedaży niepakietowej, tj. bez zawarcia z PZU SA umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych lub umowy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków kierowcy i pasażerów pojazdu mechanicznego (NNW) albo umowy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków powstałych w związku z ruchem pojazdu mechanicznego (NNW Max) właściciela pojazdu;
 - 2) w przypadku ubezpieczenia pojazdu powyżej trzeciego roku eksploatacji:
 - a) zniżki składki zależą od kontynuacji ubezpieczenia AC w PZU SA, okresu eksploatacji pojazdu oraz zamontowania w pojeździe systemu specjalnego lub uznanego przez PZU SA urządzenia zwiększającego bezpieczeństwo jazdy;
 - b) zwwyżki składki zależą od zniesienia udziału własnego z tytułu wieku ubezpieczonego lub osoby uprawnionej do korzystania z pojazdu, okresu eksploatacji pojazdu, sposobu zapłaty składki, prowadzenia działalności gospodarczej oraz liczby i rodzaju pojazdów, zawarcia umowy leasingu pojazdu, zawarcia umowy ubezpieczenia AC w sprzedaży niepakietowej, tj. bez zawarcia z PZU SA umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych lub umowy ubezpieczenia następstw niesz-

częśliwych wypadków kierowcy i pasażerów pojazdu mechanicznego (NNW) albo umowy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków powstałych w związku z ruchem pojazdu mechanicznego (NNW Max) właściciela pojazdu.

Zwrot składki

§ 19.

1. W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa, ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej. Zwrot składki nie przysługuje, gdy wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej jest następstwem jej wykorzystania w związku z wyczerpaniem sumy ubezpieczenia wskutek wypłaty odszkodowania lub odszkodowań.
2. Okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej liczony jest od następnego dnia po wygaśnięciu tej ochrony.
3. Składkę podlegającą zwrotowi ustala się proporcjonalnie do niewykorzystanego okresu ochrony ubezpieczeniowej oraz niewykorzystanej sumy ubezpieczenia.
4. PZU SA dokonuje zwrotu składki po uzyskaniu informacji o okolicznościach stanowiących podstawę wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej.

Rozdział VI.

Ustalenie i wypłata odszkodowania

Zasady ogólne

§ 20.

1. W razie powstania szkody PZU SA ustala odszkodowanie zgodnie z warunkami umowy ubezpieczenia.
2. Odszkodowanie nie może być wyższe niż suma ubezpieczenia.
3. Jeżeli suma ubezpieczenia odpowiada wartości pojazdu brutto, przy ustaleniu wysokości odszkodowania uwzględnia się podatek VAT, z zastrzeżeniem § 22 ust. 7. Jeżeli suma ubezpieczenia odpowiada wartości pojazdu netto, przy ustaleniu wysokości odszkodowania nie uwzględnia się podatku VAT.
4. Przy ustalaniu odszkodowania zastosowanie mają udziały własne określone w § 6 ust. 2, chyba że zostały zniesione w umowie ubezpieczenia.
5. Jeżeli w umowie ubezpieczenia zastosowano udział własny określony w § 9 pkt 1, odszkodowanie pomniejszane jest zgodnie z warunkami umowy ubezpieczenia.

§ 21.

W razie kradzieży pojazdu PZU SA określa odszkodowanie w kwocie odpowiadającej wartości pojazdu w dniu dokonania kradzieży, z uwzględnieniem warunków umowy ubezpieczenia.

§ 22.

1. W przypadku szkody częściowej lub całkowitej uwzględniane są koszty naprawy uszkodzeń pojazdu wyłącznie w zakresie określonym w kalkulacji kosztów naprawy lub protokole szkody, sporządzonych przez PZU SA lub wykonanych na jego zlecenie.
2. Koszty naprawy pojazdu ustalane są w oparciu o ceny usług i części zamiennych stosowanych w Rzeczypospolitej Polskiej w dniu ustalenia odszkodowania.

3. Koszty naprawy pojazdu ustalane są na podstawie następujących cen części zamiennych zakwalifikowanych do wymiany:

- 1) w wariantcie serwisowym – cen części oryginalnych serwisowych, tj. części zamiennych produkowanych zgodnie ze specyfikacjami i standardami produkcyjnymi ustalonymi przez producenta pojazdu danej marki, rekomendowanych przez producenta tego pojazdu i dystrybuowanych w autoryzowanych przez producenta pojazdu punktach sprzedaży;
- 2) w wariantcie optymalnym:
 - a) cen części oryginalnych serwisowych, o których mowa w pkt 1, pomniejszonych w zależności od okresu eksploatacji ubezpieczonego pojazdu według poniższych wskaźników:

Okres eksploatacji pojazdu	Procent pomniejszenia
do 3 lat	15%
powyżej 3 do 5 lat	25%
powyżej 5 do 8 lat	35%
powyżej 8 lat	50%

- b) cen części oryginalnych, tj. części zamiennych produkowanych zgodnie ze specyfikacjami i standardami produkcyjnymi ustalonymi przez producenta pojazdu danej marki, których producent zaświadcza, że zostały wyprodukowane zgodnie ze specyfikacjami i standardami produkcyjnymi producenta tego pojazdu i są tej samej jakości co części stosowane do montażu pojazdu przez jego producenta, dostępnych w ofercie dostawców niezależnych od producenta pojazdu,
- c) cen części porównywalnej jakości, tj. części zamiennych, których producent zaświadcza, że są tej samej jakości co części stosowane do montażu pojazdu danej marki przez jego producenta.

Jeżeli w systemach Audatex lub Eurotax dostępne są części różnego rodzaju (tj. oryginalne serwisowe, oryginalne lub porównywalnej jakości) lub części tego samego rodzaju, ale pochodzące od różnych producentów, wysokość odszkodowania PZU SA ustala z zastosowaniem kryterium ekonomicznego, tj. uwzględniając części o najniższej cenie, przy czym w przypadku części oryginalnych serwisowych uwzględnia się cenę pomniejszoną według zasad określonych w lit. a.

4. Wysokość odszkodowania ustala się na podstawie uprzednio uzgodnionych przez PZU SA z ubezpieczonym kosztów i sposobu naprawy ubezpieczonego pojazdu przez zakład naprawczy wykonujący naprawę, w oparciu o zasady zawarte w systemie Audatex lub Eurotax, z zastosowaniem:

- 1) norm czasowych operacji naprawczych określonych przez producenta pojazdu;
- 2) stawki za roboczogodzinę ustalonej przez PZU SA w oparciu o ceny usług stosowane przez inne zakłady naprawcze funkcjonujące na terenie działalności jednostki organizacyjnej PZU SA likwidującej szkodę;

- 3) cen części zamiennych zawartych w systemie Audatex lub Eurotax ustalonych:

- a) w wariantcie serwisowym – dla pojazdów do trzeciego roku eksploatacji lub powyżej trzeciego roku eksploatacji, o ile została zapłacona dodatkowa składka zgodnie z § 10 ust. 1 pkt 1 lit. a,

- b) w wariantcie optymalnym – dla pojazdów powyżej trzeciego roku eksploatacji;

- 4) cen materiałów lakierniczych i normaliów zawartych w systemach Audatex lub Eurotax.

5. Odszkodowanie ustalone według zasad określonych w ust. 4 PZU SA wypłaca pod warunkiem przedstawienia rachunków lub faktur VAT dotyczących robocizny, części zamiennych, materiałów lakierniczych i normaliów. PZU SA może zażądać przedstawienia rachunków lub faktur VAT dokumentujących nabycie części oryginalnych serwisowych w autoryzowanym punkcie sprzedaży danej marki pojazdu.

6. W razie udokumentowania naprawy pojazdu rachunkami bez uprzedniego uzgodnienia z PZU SA kosztów i sposobu naprawy, o którym mowa w ust. 4, ustalenie odszkodowania następuje na podstawie tych rachunków, ale zweryfikowanych przez PZU SA według zasad określonych w ust. 4.

7. Na życzenie ubezpieczonego wysokość odszkodowania może zostać ustalona na podstawie wyceny sporządzonej przez PZU SA według zasad zawartych w systemie Audatex lub Eurotax bez podatku VAT, z zastosowaniem:

- 1) norm czasowych operacji naprawczych określonych przez producenta pojazdu;

- 2) stawki za roboczogodzinę ustalonej przez PZU SA w oparciu o średnie ceny usług na terenie działalności jednostki organizacyjnej PZU SA likwidującej szkodę;

- 3) cen części zamiennych zawartych w systemie Audatex lub Eurotax, ustalonych według wariantu optymalnego;

- 4) cen materiałów lakierniczych i normaliów zawartych w systemach Audatex lub Eurotax.

8. W razie powstania szkody całkowitej:

- 1) odszkodowanie ustala się w kwocie odpowiadającej wartości pojazdu w dniu ustalenia odszkodowania pomniejszonej o wartość pozostałości, z uwzględnieniem warunków umowy ubezpieczenia;

- 2) wartość pozostałości powinna odpowiadać ich wartości rynkowej i jest ustalana indywidualnie w zależności od rozmiaru uszkodzeń i stopnia zużycia eksploatacyjnego ubezpieczonego pojazdu lub jego części (zespołów), w odniesieniu do tej samej wartości pojazdu, jaką przyjęto do wyliczenia szkody całkowitej; PZU SA może ustalić wartość pozostałości na podstawie oferty zakupu uzyskanej podczas aukcji internetowej;

- 3) koszt naprawy pojazdu stanowiący podstawę do określenia szkody całkowitej, nie będący podstawą do wypłaty odszkodowania, ustala się na podstawie wyceny sporządzonej przez PZU SA według zasad zawartych w systemie Audatex lub Eurotax, z uwzględnieniem podatku VAT, z zastosowaniem:

- a) norm czasowych operacji naprawczych określonych przez producenta pojazdu,

- b) stawki za roboczogodzinę ustalonej przez PZU SA w oparciu o maksymalne ceny usług na terenie działalności jednostki organizacyjnej PZU SA likwidującej szkodę;

- c) cen części zamiennych zawartych w systemie Audatex lub Eurotax, ustalonych według wariantu serwisowego;

- d) cen materiałów lakierniczych i normaliów zawartych w systemach Audatex lub Eurotax;

- 4) dla ustalenia, czy zachodzi przypadek szkody całkowitej, koszt naprawy ustalony według zasad określonych w pkt 3 porównuje się do wartości brutto pojazdu.

9. Przy ustaleniu odszkodowania za szkody powstałe w ogumieniu uwzględnia się indywidualnie stopień jego zużycia eksploatacyjnego.

Szkody powstałe za granicą

§ 23.

1. Jeżeli uszkodzony za granicą pojazd wymaga naprawy w zakresie niezbędnym do kontynuowania bezpiecznej jazdy (naprawa prowizoryczna), naprawa na koszt PZU SA jest dokonywana na zlecenie PZU SA.
2. Zlecenie, o którym mowa w ust. 1 nie jest wymagane, jeżeli koszt naprawy pojazdu w dacie jej wykonania nie przekracza brutto kwoty 1.200 euro lub jej równowartości w walutach obcych.
3. Jeżeli koszty naprawy prowizorycznej zostały poniesione bezpośrednio przez poszkodowanego, zwrot tych kosztów następuje w Polsce na podstawie imiennych rachunków niezależnie od wariantu, w którym zawarto umowę ubezpieczenia.
4. Jeżeli przeprowadzona za granicą naprawa przekracza zakres niezbędny do kontynuowania bezpiecznej jazdy lub wykracza poza upoważnienie udzielone przez PZU SA, odszkodowanie w tej części jest ustalone i wypłacone według cen obowiązujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej chyba, że faktycznie poniesione koszty są niższe. Odszkodowanie ustala się według zasad określonych w § 22.
5. W razie konieczności holowania pojazdu uszkodzonego za granicą Rzeczypospolitej Polskiej, koszty holowania lub transportu PZU SA zwraca według zasad określonych w § 25 ust. 1 i 2. Holowanie pojazdu wymaga uzgodnienia z PZU SA.

§ 24.

1. Odszkodowanie płatne jest w złotych polskich.
2. Jeżeli w związku ze szkodą powstałą za granicą Rzeczypospolitej Polskiej zostały poniesione wydatki w walucie obcej, odszkodowanie określane jest w złotych według średniego kursu walut NBP z daty ustalenia odszkodowania.

Koszty dodatkowe

§ 25.

1. PZU SA zwraca w granicach sumy ubezpieczenia uzasadnione okolicznościami danego zdarzenia koszty:
 - 1) zabezpieczenia uszkodzonego pojazdu w okresie nie dłuższym niż do trzech dni po dokonaniu oględzin i sporządzeniu powypadkowej kalkulacji kosztów naprawy pojazdu;
 - 2) holowania lub transportu uszkodzonego pojazdu z miejsca zdarzenia pod warunkiem, że usługi te nie mogły być świadczone w ramach posiadanego przez ubezpieczonego ubezpieczenia PZU Auto Pomoc; jeżeli koszty te zostały pokryte w części, PZU SA zwraca pozostałe koszty, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Kwota zwrotu kosztów, o których mowa w ust. 1 nie może przekroczyć 10% sumy ubezpieczenia. Postanowienia tego nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawartych z opcją „PZU Auto Non Stop” albo opcją „PZU Auto Hol”, o których mowa w § 10 ust. 2.
3. PZU SA zobowiązany jest ponadto zwrócić w granicach sumy ubezpieczenia koszty:
 - 1) wyniki z zastosowania, w razie zajścia wypadku, środków podjętych w celu ratowania ubezpieczonego pojazdu oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne;
 - 2) dodatkowego badania technicznego, o którym mowa w § 30 pkt 6.

Wypłata odszkodowania i obowiązki informacyjne PZU SA

§ 26.

Odszkodowanie wypłacane jest ubezpieczonemu. Za szkodę powstałą w pojeździe należącym do spadku odszkodowanie wypłaca się spadkobiercom ubezpieczonego (odpowiednio następcom prawnym).

§ 27.

1. W razie kradzieży pojazdu:
 - 1) ubezpieczony, ubezpieczający lub osoba uprawniona do korzystania z pojazdu zobowiązana jest do:
 - a) przekazania PZU SA dowodu rejestracyjnego i karty pojazdu (o ile była ona wydana na ten pojazd) oraz wszystkich kluczyków i sterowników służących do otwarcia lub uruchomienia pojazdu oraz od zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, które były wymagane przy zawarciu umowy, w celu ustalenia odpowiedzialności PZU SA w okolicznościach, o których mowa w § 8 ust. 1 pkt 9 lub 15,
 - b) okazania umowy o świadczenie usługi monitoringu, poszukiwania i odzyskiwania pojazdu oraz dowodu opłaty abonamentu za okres, w którym przypadał dzień, w którym dokonano kradzieży pojazdu, jeżeli w pojeździe zamontowany był system specjalny, w celu ustalenia odpowiedzialności PZU SA w okolicznościach, o których mowa w § 8 ust. 1 pkt 15;
 - 2) PZU SA może uzależnić wypłatę odszkodowania od przeniesienia na jego rzecz własności pojazdu po jego wyrejestrowaniu.
2. Jeżeli skradziony pojazd został odzyskany po dokonaniu przez PZU SA wypłaty odszkodowania, PZU SA w uzgodnieniu z ubezpieczonym może ponownie przenieść na niego własność pojazdu. Jeżeli własność pojazdu nie została przeniesiona na PZU SA, wypłacone odszkodowanie podlega zwrotowi w całości, o ile pojazd nie został uszkodzony albo w odpowiedniej części, gdy nastąpiło uszkodzenie pojazdu, za które PZU SA jest zobowiązane do wypłaty odszkodowania.
3. W razie kradzieży radioodtwarzacza z wyjmowanym panelem ubezpieczony, ubezpieczający lub osoba uprawniona do korzystania z pojazdu zobowiązana jest do przekazania PZU SA tego panela w celu ustalenia odpowiedzialności PZU SA w okolicznościach, o których mowa w § 8 ust. 1 pkt 11.

§ 28.

1. PZU SA wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni, licząc od dnia otrzymania zawiadomienia o wypadku ubezpieczeniowym.
2. Gdyby wyjaśnienie w terminie określonym w ust. 1 okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU SA albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania PZU SA wypłaca w terminie określonym w ust. 1.
3. PZU SA jest zobowiązany:
 - 1) po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do poinformowania o tym ubezpieczonego lub ubezpieczającego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz do podjęcia postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także do poinformowania osoby występującej z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który ta

osoba wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości odszkodowania, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania;

- 2) jeżeli w terminach określonych w ust. 1 i 2 nie wypłaci odszkodowania, do zawiadomienia pisemnie osoby zgłaszającej roszczenie o przyczynach niemożności zaspokojenia jej roszczeń w całości lub części, a także do wypłacenia bezspornej części odszkodowania;
- 3) jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości, niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie osobę występującą z tym roszczeniem, w terminach określonych w ust. 1 i 2, wskazując na okoliczności oraz podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania oraz do pouczenia tej osoby o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej;
- 4) do udostępniania osobom, o których mowa w pkt 1, informacji i dokumentów, gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości odszkodowania; osoby mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez PZU SA udostępnionych informacji, a także sporządzania na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzania ich zgodności z oryginałem przez PZU SA;
- 5) na żądanie ubezpieczonego, ubezpieczającego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, do udostępniania posiadanych przez siebie informacji związanych z wypadkiem lub zdarzeniem będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności PZU SA oraz ustalenia okoliczności wypadków i zdarzeń losowych, jak również wysokości odszkodowania.

- 2) nie dokonywać w uszkodzonym pojeździe żadnych zmian, jeżeli nie są one uzasadnione koniecznością kontynuowania bezpiecznej jazdy i nie podejmować naprawy bez uprzedniego przeprowadzenia oględzin pojazdu przez PZU SA lub jego przedstawiciela, chyba że PZU SA lub jego przedstawiciel nie przeprowadził ich w terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie, albo 14 dni, jeżeli niezbędne było powołanie biegłych (rzeczoznawców);
- 3) powiadomić PZU SA o szkodzie powstałej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 7 dni od dnia wypadku ubezpieczeniowego;
- 4) powiadomić PZU SA o szkodzie powstałej za granicą Rzeczypospolitej Polskiej, nie później niż w terminie 7 dni od dnia powrotnego przekroczenia granicy Rzeczypospolitej Polskiej, a jeśli zaistniała konieczność korzystania z pomocy PZU SA przed powrotem z zagranicy, powiadomienie PZU SA powinno nastąpić nie później niż w terminie 3 dni od dnia wypadku ubezpieczeniowego;
- 5) odnotować, w razie kolizji z innym pojazdem, dane dotyczące tego pojazdu, osoby kierującej tym pojazdem a także numer polisy, nazwę i adres ubezpieczyciela, z którym została zawarta umowa obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych;
- 6) przeprowadzić wymagane przepisami prawa dodatkowe badanie techniczne pojazdu po jego naprawie, oraz poinformować PZU SA o przeprowadzeniu tego badania;
- 7) uzyskać od organizatora imprezy potwierdzenie zajścia szkody w przypadku rozszerzenia zakresu ubezpieczenia o szkody powstałe podczas jazd wyścigowych lub konkursowych oraz treningów do tych jazd.

Roszczenia zwrotne

§ 29.

1. Z dniem wypłaty przez PZU SA odszkodowania roszczenia ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na PZU SA do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli PZU SA pokrył tylko część szkody, ubezpieczonemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniami PZU SA.
2. Nie przechodzą na PZU SA roszczenia ubezpieczonego przeciwko osobom, z którymi pozostaje on we wspólnym gospodarstwie domowym.
3. Jeżeli ubezpieczony zrzekł się roszczenia o odszkodowanie do sprawcy szkody lub je ograniczył, PZU SA może odmówić odszkodowania lub je zmniejszyć. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłacie przez PZU SA odszkodowania, wówczas PZU SA przysługuje prawo dochodzenia zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania.

Rozdział VII.

Postępowanie w razie szkody

§ 30.

W razie powstania szkody polegającej na uszkodzeniu pojazdu ubezpieczonego, ubezpieczającego lub osoba uprawniona do korzystania z pojazdu zobowiązani są:

- 1) użyć dostępnych środków w celu ratowania ubezpieczonego pojazdu oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów;

§ 31.

1. W przypadku szkody kradzieżowej lub szkody powstałej w okolicznościach uzasadniających przypuszczenie, że popełniono przestępstwo, ubezpieczony, ubezpieczający lub osoba uprawniona do korzystania z pojazdu zobowiązani są:
 - 1) użyć dostępnych środków w celu ratowania ubezpieczonego pojazdu oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów;
 - 2) powiadomić policję niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 12 godzin od powzięcia informacji o tych zdarzeniach;
 - 3) powiadomić PZU SA niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu najbliższego dnia roboczego.
2. O utracie dokumentów pojazdu (dowodu rejestracyjnego lub karty pojazdu) lub kluczyka, lub sterownika, służących do otwarcia lub uruchomienia pojazdu, lub kluczyka lub sterownika służących do uruchomienia zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, które były wymagane przy zawarciu umowy, ubezpieczony, ubezpieczający lub osoba uprawniona do korzystania z pojazdu zobowiązani są powiadomić PZU SA w terminie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i zabezpieczyć pojazd przed kradzieżą z należytą starannością, a w przypadku kradzieży oraz w okolicznościach nasuwających przypuszczenie, że popełniono przestępstwo – powiadomić policję w terminie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.
3. W przypadku utraty z jakiegokolwiek przyczyny kluczyka lub sterownika, służącego do otwarcia lub uruchomienia pojazdu, lub do uruchomienia zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, które były wymagane przy zawarciu umowy, ubezpieczony, ubezpieczający lub osoba uprawniona do korzystania z pojazdu zobowiązani są wymienić wkładki zamków oraz przekodować moduły zabezpieczeń przeciwkradzieżowych.

§ 32.

W celu skorzystania ze świadczeń opcji „PZU Auto Non Stop”, o których mowa w § 10 ust. 2 pkt 1, ubezpieczający lub ubezpieczony – przed

podjęciem działań we własnym zakresie – są zobowiązani, nie później niż z chwilą powiadomienia PZU SA o szkodzie, poinformować telefonicznie PZU SA o zamiarze korzystania ze świadczeń i podać informacje niezbędne do ich realizacji; numer telefonu Infolinii PZU zamieszczony jest w dokumencie ubezpieczenia.

§ 33.

W związku z wystąpieniem wypadku ubezpieczeniowego, ubezpieczony, ubezpieczający lub osoba uprawniona do korzystania z pojazdu zobowiązani są:

- 1) powiadomić PZU SA o szkodzie;
- 2) przedstawić posiadane dowody dotyczące zajścia wypadku ubezpieczeniowego lub poniesionych kosztów;
- 3) ułatwić PZU SA lub osobom działającym na jego zlecenie ustalenie okoliczności powstania i rozmiaru szkody;
- 4) umożliwić PZU SA uzyskanie niezbędnych informacji lub oświadczeń od osoby korzystającej z pojazdu podczas powstania szkody;
- 5) zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę.

§ 34.

1. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązków, o których mowa w § 30 pkt 1 lub pkt 2, lub § 31 ust. 1 pkt 1 lub pkt 2, lub § 31 ust. 2 lub 3, PZU SA jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
2. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązków, o których mowa w § 30 pkt 3 lub pkt 4, lub § 31 ust. 1 pkt 3, PZU SA może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZU SA ustalenie okoliczności i skutków wypadku.
3. W razie niedopełnienia obowiązku, o którym mowa w § 32, z przyczyn określonych w § 8 ust. 4, koszty świadczeń przewidzianych w opcji „PZU Auto Non Stop” mogą być zwrócone jeżeli:
 - 1) w przypadku holowania, koszty dotyczą holowania z miejsca zdarzenia do warsztatu Sieci Naprawczej PZU współpracującego w zakresie realizacji świadczeń opcji „PZU Auto Non Stop”; koszty holowania w inne miejsce są zwracane zgodnie z zasadami określonymi w § 25 ust. 1 i 2,

Andrzej Klesyk
Prezes Zarządu
Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń
Spółka Akcyjna

- 2) koszty wszystkich świadczeń zostaną udokumentowane rachunkami i dowodami ich zapłaty,
- 3) uraz ciała lub nagłe zachorowanie zostanie potwierdzone dokumentem wystawionym przez lekarza.

Rozdział VIII.

Postanowienia końcowe

§ 35.

1. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo do wniesienia pisemnej skargi lub zażalenia, dotyczących realizacji przez PZU SA umowy ubezpieczenia. Z zastrzeżeniem ust. 2 adresatem skargi lub zażalenia, właściwym do ich rozpatrzenia, jest jednostka organizacyjna nadzorująca jednostkę, której skarga lub zażalenie dotyczy lub inna jednostka wskazana przez PZU SA. Skargę lub zażalenie składa się na piśmie za pośrednictwem jednostki, której skarga lub zażalenie dotyczy.
2. W przypadku skargi lub zażalenia dotyczących likwidacji szkód, jednostką właściwą do ich rozpatrzenia jest jednostka likwidująca szkodę.
3. PZU SA udziela odpowiedzi na skargę lub zażalenie na piśmie, w terminie 30 dni od dnia otrzymania skargi lub zażalenia.
4. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo wniesienia skargi do Rzecznika Ubezpieczonych.

§ 36.

Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

§ 37.

Niniejsze OWU mają zastosowanie do umów ubezpieczenia, w których okres ubezpieczenia rozpoczyna się po dniu 31 maja 2011 r.

Witold Jaworski
Członek Zarządu
Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń
Spółka Akcyjna